

Gierik 29, maart 1991

Emiel Willekens

BRIEF AAN CHRIS HODUM

Chris, geachte Mevrouw,
bovenste beste, ik schrijf je
maar wat zal ik je al schrijven
woorden werden bot
en er valt niets meer te bewijzen
zo mistig als de avonden mij maken
in deze traagzame herfst
Wij spraken over het toeval
Daar geloofde je, zei je, niet in
alles was voorzien, zo geregeld
zoals het kwam
Het was kort na de dood van je man
gestorven ingevolge het stomste toeval
en ook dat
dat bodemloze zo zei je
was niet zomaar
was ingecalculeerd
opdat het je zou overkomen
iets zou doen Iets beters
Misschien Misschien ook niet
Ik zou het niet weten
Wat is ervan Moest je echt
nog harder worden gehard
vergat je het geluk te betalen
en dan praten we niet eens over hem
die niets misdaan had
alleen maar van jou hield
en van zijn werk
van gewoon maar leven
plannen maken
dingen naar zijn hand zetten
Maar zo ziet God het nauwelijks
overlegden wij
met de teerlingen speelt hij wel niet
en het spel
zoals hij het speelt
is niet te voorzien
alleen het verdriet is niet te harden
maar moet
Is er iets vóór het leven
is er iets daarna
Een glimlach tussenin
dat kan
En een handdruk
voor jou Chris
Toevallig voor jou

PLANKTON

Je schrijft het op Haastig
Met de woorden die je toevallig
onder de hand hebt Haastig
opdat ze niet van tafel zouden glippen
van zin veranderen
in stilte of stomheid vervallen
van kleur verschieten
wanneer je geur bedoelde
en gewoon maar
het mysterieuze lichten
van plankton op wou roepen
fosfoor lichtend op zee
bij zomeravond
en je dan plots en plomp
in het stadverkeer zit
weer maar eens verloren
met het geheim der besloten bewaring
terwijl je toch de geur nabij wist
zo intens van kleur
dat een woord
hem nabij kwam
een woord als een roos in de roos
gereed op de tip van de tong
de punt van de kogelpen
zoals daareven met dat plankton
Plankton
Een woord dat haast gaat lichten
Het nadert
Zie
het zit er al dicht
al heel dicht bij

Gust Gils

ONVOORBEELDIG

laat mij u beschrijven
hoe presies het gebeurd is.

alkoholgeladen frazen
ontgleden zijn lallende lippen.

waarop tot ieders verwarring door haar
poeslief gereageerd.

maar zelfs indien dit alles
op het ideale moment:

niets zo afschrikwekkend
als het goede voorbeeld.

EEN WAARDIG KAMPIOEN

meer dan een uur moest zijn verstreken
na afloop van de adembenemende
olimpiese finale diepzeezwemmen
eer eindelijk de glansrijke winnaar
fel toegejuicht weer boven water kwam.

- een ietsje gedesoriënteerd
geraakt begrijpt u. en toen
omhoog een poosje verward met omlaag!
aldus tot eenieders hilariteit
de verklaring van de kampioen.

ONHEILSTIJDING

nadat de spreker uitgesproken was
viel in het grote auditorium
waar het partijkongres doorgang vond

een stilte zo doods
dat je zelfs het ondergronds
rotten van lijken had kunnen horen

mocht het aldaar toevallig
een begraafplaats in meer

dan de figuurlijke
betekenis zijn geweest

MET IETS TÉ INNIGE DEELNEMING

het rouwbeklag door hem betuigd
was zo oprecht zo diep doorvoeld

van formulering dat de beproefde
familie rotsvast daaruit besloot:

dit hoogdravend gezwets kon hij
onmogelijk anders dan ironies

hebben bedoeld. op grond waarvan
de hele clan hem unaniem

met een onverholen misnoegen
naar verhouding heeft bejegend

sedertdien. tot zijn niet geringe
bevreemding én ontgoocheling

THE PURSUIT OF HAPPINESS

is everybody happy?
oh yeah? well for crying out loud.
you don't really expect me do you
to believe that kind of crap?

pray tell me: what could possibly
make every last one of you people
as happy as that? and why

oh why this blasted craving
for happiness, just give me
a single good reason I dare you!
is everybody happy? who cares!

but for the sake of argument
and just for this once pretty please:
let me hear you say NO!

Jan Gloudemans

KORTSTONDIGE ONTMOETING IN OSAKA

als in een schrijn gevat staat zij
tussen de kamerschermen met landschappen
alles artificieel en maskerade
een gebarenspeel van poppenhandjes
de mond als een bloedene wonde
in een witgepoederd masker ondoorgrondelijk
frivole nekharen onder paardenharen pruik
en lacht hoog als de gekooide nachtegaal

en later drink ik ingetogen de thee
onder haar vaardige vingers opgeklopt
overhandigd met bijna sacrale gebaren
een ceremonie van onderkoelde hartstocht
beheerst de naakte rug van ivoor
overweldigend weerloos toegewend
gespannen boog van trillende begeerte
zoals de kromming in het letterteken liefde

LIEFDE OVERWINT

op hetzelfde ogenblik
dat de thuisspelende linkerspits
met een listig boogballetje
ballistisch gezien onmogelijk
het verlossende doelpunt nette
het publiek door het dolle heen
de sponsor opgelucht
naar versterking kon uitgezien
lag hij kronkelend in bed
vloekend van de pijn wegens
een acute nietsteencrisis
smekend om morfine morfine
riep hij toch nog telkens weer
haar naam
waardoor weer eens bewezen wordt
dat liefde alles overwint
quod erat demonstrandum
of niet soms

Johan De Wit

DE MULTINATIONALS hebben de kunst ontdekt als wapen
tegen het verlies aan uitbuiting de subsidies
van de belastingbetaler de vrije ondernemer een mecenas
Esso Mobil Standard Oil pompen opdrachten in
de artiesten geraffineerd als ze zijn
beklagen zich over de anti-trust wet
de vakbond geeft hen geen permissie te staken

de vorm kiest de vorm als symbool voor
wat zal ik kiezen of zou het waarvoor moeten zijn
wie niet precies weet wat ie doet hoort er niet bij waarbij
zijn er mensen die weten wat ze doen
ik weiger te kiezen / nu weet ik genoeg
u hoort hier niet bij / niet bij ons / nergens niet

Nederland verlaten is het woord verliezen
waar een wil is is een weg
en wat als de wil weg is
wie niet weg is wordt gezien
ik heb geen wil
ik ben weg

een kast vol tekens aan de wand
de beklagdenbank: een weggedane bidstoel
kom kom, ik heb rechters onder mijn vrienden
tijdens de Kinderkruistocht
werden de meisjes verkracht door Germanen
en de jongens door Arabieren
wat jammer dat ik te laat geboren ben

een zorgstoel afschuren en bijlakken
ik voel me schuldig wat doe ik eigenlijk
er zijn genoeg dwaalbuien verstrikt geraakt in de menie
er kan een kerstrestant sneeuw vallen in januari
of op Duivelseiland
wie onderzoekt Hindoestaanse verloofden
op hun maagdelijkheid in Heathrow

ik heb een echte spekpannenkoek gegeten in Oxford
de stroop waterig het spek bacon verder
niets dan lof voor het deeg samen
met een jong Viaans meisje
stonden we eenzaam te lachen bij de bushalte
mijn buik was rond het leven had weer zin
was het maar waar

men neme een cel van een landgrens
men drage een last van een schouderklop
men kieze een item van een verdeelsleutel
men vrage een krachtpatser
van een Götterdämmerung
men verhele een constante van een Wehrmacht
men ontlaste een vrouw van een mannenhater
men schuile niet in bodemloze woorden

na de holocaust het serpent's egg
nee ik ben niet in Duitsland geboren nog minder
in Zweden bij toeval ontmoette ik Vera
aan de Spaanse kust in de zestiger jaren
voordat ik haar naar bed bracht waste ik haar voeten
gezwollen van het dansen
ze vroeg me voor het zingen haar naam te vergeten

boven op de koffie water melk
als gemalen en week onder 't vriespunt
kijk uit en wat te laat
geen festijn voorkomt een schorre keel
ik zou de kater willen verleiden
zo lief vind ik hem
ik kan zijn ogen niet weerstaan

ik geloofde in God
ik geloofde in Geluk
ik geloofde in Liefde
ik geloofde in Vriendschap ik geloofde in mezelf
nu slenter ik door taalkreupelhout
een Neanderdalmens zonder vuursteen

kom hier en speel met een steriel geheim
mateloos duiken naar het riet
op gespreide dekens dromen van onaanraakbaren
terloops kijken naar de zon
een winderig meer schraap je keel
eens zaten we in't Hoogt
een walrus met de Maagd Maria

zware klei geploegd door zeemeeuwen
eventueel een ontslagen novemberknecht
veldmuizen vertellen zwijgend de nevel
ga naar huis daar waar de zee slecht is
lokkend een zich verdrinken willende vrouw
zwangere moeder van een
in de steek gelaten baby door alle wereldse hoop

ik grijp even gemakkelijk naar een kromzwaard als naar een keel
alhoewel met de laatste had ik duidelijk meer moeite
het plotselinge knikken der knieën
wat diezelfde nacht nog herhaald werd
greep mij zo aan dat ik de slagader niet kon vinden
daar ik geschaduwd was kon de politie nog net
verhinderen dat ik niet van mijn stokje ging

vanuit het raam luisterend naar het nieuws
zie ik hoe een tandarts zijn patiënte behandelt
's ochtends en 's avonds tegen de zon oplopend
verwacht ik dromen in omgekeerde volgorde
de rivier is gezakt nu nog de houtwormen doden
gordon bennett uit de mond van een fee
een Amerikaanse filmster of een Cockney vloek

een tijd geleden kuste ik een vrouw door
een haren sluier verend overeind gezet
ik vergat de komende nacht en stond naakt
de tijd aan te sporen ontgrendel het bloed
bad dat ik vetellend niet zag luisteren
wekenlang liep ik met een open broek
mijn herinnering na te bootsen

de formule op de renbaan:
draaf naar de startblokken en roep het sein af
nu lopen de tongen los te huppelen
in vervroegde vragen bestuurd door manwijven
o! de gordijnen zijn vervangen
het maakt dat je wegkomt
speel(t) met een lach en hoop

zonder bijbedoelingen en boek lezen in een cafetaria
dan aangesproken worden door een Fransman
die enkele minuten later zijn vriendin aan je voorstelt
hen Oxford bij avond laten zien en de volgende dag
de gids spelen als vanzelfspekend de Thames-track
volgen nadat er nog enkele architecturale foto's
genomen moesten worden wat dan ook gebeurde

zal over tien weken sesam open u vertaald worden met
Adieu Albion het was me een zwaar genoeg
ik loop al gedag te zeggen op het werk
houd ik mijn mond ik wil met de noorderzon
vertrekken met drie weken betaalde vakantie op zak
niet terugkeren naar die geblokkeerde hoofden
het wordt weer een veilig heenkomen zoeken

Joris Denoo

IK ZOU U SCHRIJVEN

1.

Ik had het u gezegd
dat ik u zou schrijven.
Ik had u stellig een bericht beloofd,
maar ik had zoveel aan mijn hoofd.

De dagen kropen voorbij
als een leger trage peulschillen.
Ik weet dat ik in gebreke ben gebleven,
en toch: ik hoefde enkel dicht te kleven.

Nu ik het schrijven ben verleerd
weet ik evenmin hoe ik u aan zal spreken:
'beste', 'lieve' of doodgewoon 'hallo'.

Toch ligt mijn brief gereed.
De woorden zijn al opgeschreven
en uw varandering van woonst is genoteerd.

2.

Tussen de regels smokkelde ik uw ontbreken
en gewaagde van de zwaartekracht daarvan:
dat alles, alles in het niets verzinken zou
bij die leegte vergeleken.

Ik pelde een kalender, telde af,
maar bleef halverwege steken.
De ellende was dat wat ik schreef
dag na dag verschieten bleef.

U verbleekte met de woorden mee,
totdat er niets meer over was.
Ik schrok van de snlheid waarmee.

Weet: dit schrijven had u kunnen bereiken.
Ik zweer u dat ik dààr ben blijven steken
waar ik niet wist hoé u aan te spreken.

Piet Brak

HOSPITAAL

Ik behoor erbij
als licht in glas,
in diepe voren van verdriet,
wanneer het wuiven hapert
aan het nekhaar van een boom.

Het bed is wit van leegte
en begrijpt het lichaam niet
dat ademt tot aan de raamrand.

Een stem drijft langzaam weg
in rimpels op het water van de slaap.

In twee evenwijdige lijnen in de verte
loopt een autostrade door zijn hoofd.

in de kamer vormt de nacht –
bijna schuchter – een hoekschaduw.